

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2013. gada 12. decembrī*

Vide — Atkritumi — Jēdziens — Direktīva 2006/12/EK — Atkritumu pārvadājumi — Valsts kompetento iestāžu informēšana — Regula (EK) Nr. 259/93 — Apstākļi, kas liecina par to, ka notiek atbrīvošanās, pastāv nodoms vai pienākums atbrīvoties no vielas vai priekšmeta

Apvienotās lietas C-241/12 un C-242/12

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank te Rotterdam* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2012. gada 11. maijā un kas Tiesā reģistrēti 2012. gada 18. maijā, krimināllietā pret

Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV (C-241/12),

Belgian Shell NV (C-242/12).

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesas priekšsēdētāja vietnieks, kas pilda pirmās palātas tiesneša pienākumus, K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši A. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] (referents), E. Levits un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 6. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV* un *Belgian Shell NV* vārdā – *R. Fibbe* un *R. Laan*, *advocaten*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. de Ree* un *C. Wissels*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. Alcover San Pedro*, kā arī *D. Dusterhaus* un *P.-J. Loewenthal*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2013. gada 18. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt jēdzienu “atkritumi” Padomes 1993. gada 1. februāra Regulas (EEK) Nr. 259/93 par uzraudzību un kontroli attiecībā uz atkritumu pārvaldījumiem Eiropas Kopienā, ieviešanu tajā un izvešanu no tās (OV L 30, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2001. gada 28. decembra Regulu (EK) Nr. 2557/2001 (OV L 349, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula Nr. 259/93”), un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Regulas (EK) Nr. 1013/2006 par atkritumu sūtījumiem (OV L 190, 1. lpp.) izpratnē.
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti divos kriminālprocesos, kas ierosināti attiecīgi pret *Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV* un *Belgian Shell NV* (turpmāk tekstā abi kopā – “*Shell*”), par to, ka, pārvedot dīzeļdegvielas ar ļoti zemu sēra līmeni kravu no Beļģijas uz Nīderlandi, tā nejauši tika sajaukta ar metiltercbutilēteri (turpmāk tekstā – “strīdīgā krava”).

Atbilstošās tiesību normas

Regula Nr. 259/93

- 3 Regulas Nr. 259/93 preambulas sestajā, devītajā un astoņpadsmitajā apsvērumā ir paredzēts:

“tā kā ir svarīgi atkritumu pārvaldījumu uzraudzību un kontroli organizēt tā, lai ņemtu vērā vajadzību saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti;

[..]

tā kā par atkritumu pārvaldījumiem iepriekš ir jāpaziņo kompetentajām iestādēm, lai tās būtu pienācīgi informētas jo īpaši par atkritumu veidu, pārvietošanu un apglabāšanu vai pārstrādi, kas ļautu šīm iestādēm veikt visus vajadzīgos pasākumus cilvēku veselības un vides aizsardzībai, ieskaitot iespēju izvirzīt pamatotus iebildumus pret pārvaldījumu;

[..]

tā kā nelikumīgas atkritumu pārvaldāšanas gadījumā personai, kuras rīcība ir radījusi šādu nelikumīgu pārvaldāšanu, atkritumi ir jāpieņem atpakaļ un/vai jāapglabā vai jāpārstrādā alternatīvā un videi drošā veidā; tā kā, ja šī persona to nedara, atkarībā no situācijas ir jāiejaucas nosūtītājas valsts vai galamērķa valsts kompetentajām iestādēm”.

- 4 Saskaņā ar Regulas Nr. 259/93 2. pantā minēto:

“[..]

- a) “atkritumi” ir tie, kas definēti [Padomes 1975. gada 15. jūlija] Direktīvas 75/442/EEK [[par atkritumiem (OV L 194, 39. lpp.)] 1. panta a) apakšpunktā;

[..]

- h) “pārvaldījuma saņēmējs” ir fiziska vai juridiska persona, kurai atkritumi ir nosūtīti pārstrādei vai apglabāšanai;

- i) “apglabāšana” atbilst Direktīvas 75/442/EEK 1. panta e) apakšpunktā dotajai definīcijai;

[..]

k) “pārstrāde” atbilst Direktīvas 75/442/EEK 1. panta f) apakšpunktā dotajai definīcijai.”

- 5 Regulas Nr. 259/93 II sadaļā ar nosaukumu “Atkritumu pārvadājumi starp dalībvalstīm” ir ietverta A nodaļa, kas attiecas uz procedūru, kura piemērojama apglabāšanai paredzēto atkritumu pārvadāšanai, kas daļēji paredzēta šīs regulas 3. pantā. Šī panta 1. punktā ir noteikts:

“Ja paziņotājs ir nodomājis nosūtīt apglabāšanai paredzētos atkritumus no vienas dalībvalsts uz otru un/vai vest tos caur vienu vai vairākām dalībvalstīm tranzītā, neierobežojot 25. panta 2. punkta un 26. panta 2. punkta noteikumus, viņš par to paziņo galamērķa kompetentajām iestādēm un nosūta paziņojuma kopiju nosūtītāja un tranzīta kompetentajām iestādēm, kā arī kravas saņēmējam.”

- 6 Saskaņā ar šīs regulas 5. panta 1. punktu pārvadājums var notikt tikai pēc tam, kad paziņotājs ir saņēmis atļauju no galamērķa kompetentās iestādes.

- 7 Regulas Nr. 259/93 II sadaļas B nodaļas nosaukums attiecas uz procedūru, kas piemērojama pārstrādei paredzēto atkritumu pārvadāšanai. Šīs regulas 6. panta, kas ir minētās nodaļas sastāvdaļa, 1. punktā ir noteikts:

“Gadījumos, kad paziņotājs gatavojas atkritumus, kas iekļauti III pielikumā, nosūtīt pārstrādei no vienas dalībvalsts uz otru dalībvalsti un/vai vest tos tranzītā caur vienu vai vairākām dalībvalstīm, un neierobežojot 25. panta 2. punkta un 26. panta 2. punkta noteikumus, viņš par to paziņo galamērķa kompetentajai iestādei un nosūta paziņojuma kopijas nosūtītāja un tranzīta kompetentajām iestādēm, kā arī kravas saņēmējam.”

- 8 Saskaņā ar šīs regulas 26. panta 1. punktu:

“Par nelikumīgu pārvadājumu tie uzskatīts jebkurš veiktais pārvadājums:

- a) par ko nav paziņots visām iesaistītajām kompetentajām iestādēm atbilstoši šīs regulas noteikumiem

vai

- b) par ko nav saņemta iesaistīto kompetento iestāžu piekrišana atbilstoši šīs regulas noteikumiem,

[..].”

Regula Nr. 1013/2006

- 9 Saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 2. pantu ““atkritumi” ir atkritumi, kā definēts [Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. aprīļa] Direktīvas 2006/12/EK [par atkritumu sūtījumiem (OV L 114, 9. lpp.)] 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā”.

- 10 Šīs regulas 61. panta 1. punktā ir noteikts:

“Regulu (EEK) Nr. 259/93 un Lēmumu 94/774/EK ar šo atceļ no 2007. gada 12. jūlija.”

- 11 Minētās regulas 64. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2007. gada 12. jūlija.”

Direktīva 2006/12

12 Direktīvas 2006/12 2.–4. un 6. apsvērumā ir noteikts:

- “(2) Atkritumu apsaimniekošanas noteikumu galvenajiem mērķiem ir jābūt cilvēku veselības aizsardzībai un vides aizsardzībai pret kaitējumiem, ko rada atkritumu savākšana, pārvadāšana, apstrāde, uzglabāšana un noglabāšana.
- (3) Vajadzīga kopīga terminoloģija un atkritumu definīcija, lai uzlabotu atkritumu apsaimniekošanas efektivitāti Kopienā.
- (4) Efektīvi un saskanīgi atkritumu apglabāšanas noteikumi un atkritumu vērtības palielināšanas noteikumi, būtu jāattiecinā – ar dažiem izņēmumiem – uz kustamu mantu, no kuras tās īpašnieks grib atbrīvoties vai no kuras viņam ir jāatbrīvojas.

[..]

- (6) Augsta līmeņa vides aizsardzības nodrošināšanai dalībvalstīm [..] [jāveic] atkritumu iznīcināšana un reģenerācija [..]”

13 Šīs direktīvas 1. pantā ir paredzēts:

“1. Šajā direktīvā:

- a) “*atkritumi*” ir jebkura viela vai priekšmets, kas iekļauts I pielikumā noteiktajās kategorijās, un no kā īpašnieks atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties;
- b) “*radītājs*” ir ikviens, kura darbība rada atkritumus (“sākotnējais radītājs”) un/vai ikviens, kas nodarbojas ar atkritumu priekšapstrādi, sajaukšanu vai citām darbībām, kuru rezultātā mainās atkritumu īpašības vai sastāvs;
- c) “*īpašnieks*” ir atkritumu ražotājs vai fiziska vai juridiska persona, kuras īpašumā atrodas atkritumi;

[..]

- e) “*apglabāšana*” ir jebkuras darbības, kas minētas II A pielikumā;

- f) “*reģenerācija*” ir jebkuras darbības, kas minētas II B pielikumā;

[..]

2. Panta 1. punkta a) apakšpunkta vajadzībām, Komisija, rīkojoties saskaņā ar 18. panta 3. punktā paredzēto procedūru, sagatavo to atkritumu sarakstu, kuri pieder I pielikumā minētajām kategorijām. Šo sarakstu periodiski pārskata un vajadzības gadījumā groza saskaņā ar minēto procedūru.”

14 Minētās direktīvas 4. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atkritumu reģenerāciju vai apglabāšanu, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi [..]

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai aizliegtu atkritumu izmešanu, izgāšanu un nekontrolētu apglabāšanu.”

15 Saskaņā ar šīs pašas direktīvas 8. pantu:

“Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka atkritumu īpašnieki:

a) nodrošina, ka atkritumus pārņem privāts vai valsts atkritumu savācējs vai uzņēmums, kurš veic II A vai II B pielikumā minētās darbības,

vai

b) saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem paši veic reģenerāciju vai apglabā atkritumus.”

16 Direktīvas 2006/12 20. pantā ir paredzēts:

“Direktīvu 75/442/EEK atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos, kā izklāstīts III pielikuma B daļā.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un lasa saskaņā ar IV pielikumā iekļauto atbilstības tabulu.”

17 Atbilstoši Direktīvas 2006/12 21. pantam tā stājas spēkā 2006. gada 17. maijā.

18 Šīs direktīvas I pielikumā ir minētas šādas atkritumu kategorijas:

[..]

Q2 Produkti, kas neatbilst specifikācijām

[..]

Q4 Nokrituši, izlijuši, pazuduši vai citādos starpgadījumos cietuši materiāli, ieskaitot jebkurus materiālus, aprīkojumu utt., kas piesārņots kāda neparedzēta gadījuma rezultātā.

[..]

Q7 Vielas, kuru īpašības ir zudušas (piem., piesārņotas skābes, šķīdinātāji, izlietoti rūdišanas sāļi u.c.)

[..]

Q14 Produkti, kas to īpašniekam vairs nav vajadzīgi (piem., lauksaimniecības, mājsaimniecības, biroja, uzņēmējdarbības, veikalu atkritumi u.c.)

[..]

Q16 Jebkuri materiāli, vielas vai produkti, kas nav iekļauti iepriekšminētajās kategorijās.”

19 Minētās direktīvas II B pielikumā ir iekļauts saraksts, kurā minētas šādas reģenerācijas darbības:

“R 1 Izmanto galvenokārt kā degvielu vai enerģijas ražošanai;

R 2 Šķīdinātāju reģenerācija;

R 3 Organisko vielu otrreizējā pārstrāde/reģenerācija, izņemot šķīdinātājus (arī kompostēšana un citi bioloģiskās pārstrādes paņēmieni);

- R 4 Metālu un to savienojumu otrreizējā pārstrāde/reģenerācija;
- R 5 Pārējo neorganisko materiālu otrreizējā pārstrāde/reģenerācija;
- R 6 Skābju vai sārmu reģenerācija;
- R 7 Piesārņojuma apkarošanai izmantoto vielu reģenerācija;
- R 8 Katalizatoru sastāvdaļu reģenerācija;
- R 9 Eļļu reģenerācija vai cita veida otrreizējs izmantojums;
- R 10 Iestrādāšana zemē par labu lauksaimniecībai vai ekoloģijai;
- R 11 Tādu atkritumu izmantošana, kuri iegūti pēc R 1 līdz R 10. punktā minēto paņēmieni piemērošanas;
- R 12 Atkritumu apmaiņa nolūkā tos pakļaut kādai no R 1 līdz R 11. punktā minētajām darbībām;
- R 13 Atkritumu glabāšana pirms kādas no R 1 līdz R 12. punktā minētajām darbībām (izņemot pagaidu glabāšanu pirms savākšanas ražošanas teritorijā)."

Pamattiesvedības un prejudiciālie jautājumi

- 20 2006. gada 3. septembrī *Shell* Nīderlandē iekrāva tankkuģī dīzeļdegvielu ar ļoti zemu sēra līmeni (turpmāk tekstā – "DĻZSL"), lai to piegādātu kādam klientam Beļģijā (turpmāk tekstā – "klients Beļģijā").
- 21 Kad strīdīgā krava tika piegādāta minētajam klientam, izrādījās, ka iekraušanas brīdī šī tankkuģa cisternās bija metiltercbutilētera [turpmāk tekstā – "MTBE"] atliekas, ar ko sajaucās DĻZSL.
- 22 Tā kā maisījuma uzliesmošanas temperatūra bija pārāk zema, lai to pārdotu tālāk kā dīzeļdegvielu, kā tas bija sākotnēji iecerēts, un saņēmējs, pamatojoties uz savu vides atļauju, nevarēja uzglabāt šādu maisījumu, viņš atdeva minēto kravu atpakaļ *Shell*, kas to nogādāja atpakaļ Nīderlandē.
- 23 *Rechtbank te Rotterdam* [Roterdamas tiesas] prokurors apgalvo, ka laikā, kad attiecīgais produkts tika transportēts no Beļģijas uz Nīderlandi, tas bija uzskatāms par atkritumiem un ka, neizpildot Regulas Nr. 259/93 15. pantā paredzēto paziņošanas procedūru, *Shell* ir jāatzīst par vainīgu nelikumīga pārvadājuma veikšanā šīs regulas 26. panta 1. punkta izpratnē.
- 24 Turpretī *Shell* apgalvo, ka strīdīgā krava nevarēja tikt kvalificēta kā atkritumi.
- 25 Uzskatot, ka strīdu, kas tai ir jāizskata, risinājums ir atkarīgs no Regulā Nr. 259/93 un Regulā Nr. 1013/2006 ietvertā jēdziena "atkritumi" interpretācijas, *Rechtbank te Rotterdam* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
  - 1) "Vai dīzeļdegvielas sūtījums ir uzskatāms par atkritumiem [Regulas Nr. 259/93 un Regulas Nr. 1013/2006] izpratnē šādos apstākļos:
    - sūtījumu veido [DĻZSL], kas nejauši ir sajaukta ar metiltercbutilēteri;
    - pēc piegādes pircējam izrādās, ka sūtījums – sajaukuma dēļ – neatbilst starp pircēju un pārdevēju noliktajām īpašībām (tādējādi tas ir "produkts, kas neatbilst specifikācijām");

— sūtījumu – pēc pircēja sūdzības – saskaņā ar pirkuma līgumu pārdevējs paņem atpakaļ un atmaksā pirkuma maksu;

— pārdevējam ir iecere sūtījumu – sajaucot vai nesajaucot ar citu produktu – atkal laist tirgū?

2) Ja uz 1. jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši:

a) Vai iepriekš minētajos apstākļos ir norādāms kāds brīdis, no kura tas tā ir?

b) Vai sūtījuma statuss mainās [atpakaļ] uz neatkritumiem kādā brīdī starp piegādi pircējam un jaunu sajaukšanu, ko veic pārdevējs vai kas tiek veikta viņa vārdā, un, ja tas tā ir, kurā brīdī?

3) Vai atbildi uz 1. jautājumu ietekmē tas:

— ka sūtījumu varētu izmantot kā degvielu tāpat kā tīru [DĻZSL], bet sava zemās uzliesmošanas temperatūras dēļ tas vairs neatbilst (drošības) prasībām;

— ka jaunā sastāva dēļ pārdevējs nevarēs uzglabāt sūtījumu atbilstoši vides atļaujai;

— ka pircējs nevarēs izmantot sūtījumu mērķim, kādam tas tika nopirkts, proti, dīzeļdegvielas pārdošanai degvielas uzpildes stacijās;

— vai pircējs vēlējās vai nevēlējās nodot sūtījumu atpakaļ pārdevējam saskaņā ar pirkuma līgumu;

— ka pārdevējam tiešām bija nodoms, paņemot atpakaļ sūtījumu, to pārstrādāt, veicot sajaukšanu, un laist to atpakaļ tirgū;

— vai sūtījumu ir iespējams atgūt tā sākotnēji vēlamajā stāvoklī vai pārstrādāt par produktu, ko var tirgot par cenu, kas ir tuvu sākotnējā [DĻZSL] sūtījuma tirgus vērtībai, vai ne;

— ka sākotnējā stāvokļa iegūšana ir ierasts ražošanas process;

— ka sūtījuma tirgus vērtība stāvoklī, kādā tas bija, kad pārdevējs to paņēma atpakaļ, (gandrīz) atbilda tāda produkta cenai, kas atbilst noligtajām īpašībām;

— ka atpakaļ paņemtais sūtījums stāvoklī, kādā tas bija atpakaļ paņemšanas brīdī, bez pārstrādes varēja tikt pārdots tirgū;

— ka tādu produktu kā sūtījuma tirdzniecība ir ierasta un tirdzniecībā netiek uzskatīta par atkritumu tirdzniecību?”

26 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2012. gada 2. jūlija rīkojumu lietas C-241/12 un C-242/12 rakstveida, mutvārdu procesā un galīgā sprieduma taisīšanai tika apvienotas.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

27 Ar saviem prejudiciālajiem jautājumiem, kas jāizskata kopā, *Rechtbank te Rotterdam* būtībā vēlas uzzināt, vai Regulas Nr. 259/93 un Regulas Nr. 1013/2006 izpratnē par atkritumiem ir jā kvalificē dīzeļdegvielas krava, kas brīdī, kad to iekrāva tankkuģa cisternā, nejauši tika sajaukta ar citu šķīdumu un tad pēc tās piegādes pircējam izrādījās, ka tā neatbilda ne noligtajām īpašībām, ne drošības prasībām, jo tās uzliesmošanas temperatūra bija pārāk zema, un jaunā sastāva dēļ, pamatojoties uz

savu vides atļauju, pircējs nevarēja ne uzglabāt šādu maisījumu, ne arī pārdot to kā dīzeļdegvielu, kā tas bija sākotnēji iecerēts, un kas tādējādi pēc pircēja sūdzības tika atdota atpakaļ pārdevējam, kurš plānoja to pēc sajaukšanas ar citu produktu no jauna laist tirgū.

- 28 Sākotnēji ir jānorāda, ka pamattiesvedībā *ratione temporis* nebija jāpiemēro Regula Nr. 1013/2006, kuru interpretēt lūdz iesniedzējtiesa, jo, kā izriet no lietas materiāliem, strīdīgā krava tika iekrauta tankkuģī, lai to nogādātu Nīderlandē, 2006. gada septembrī.
- 29 Tādējādi saistībā ar minēto ir pietiekami norādīt, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1013/2006 64. panta 1. punktu, to piemēro no 2007. gada 12. jūlija, datuma, kurā turklāt, kā tas paredzēts tās 61. panta 1. punktā, tika atcelta Regula Nr. 259/93.
- 30 Tādējādi prejudiciālie jautājumi ir jāizskata, ņemot vērā attiecīgos Regulas Nr. 259/93 noteikumus.
- 31 Kā tas izriet arī no tās preambulas sestā apsvēruma, Regulas Nr. 259/93 mērķis ir atkritumu pārvaldījumu uzraudzību un kontroli organizēt tā, lai ņemtu vērā vajadzību saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti.
- 32 It īpaši no Regulas Nr. 259/93 3. panta 1. punkta un 6. panta 1. punkta, lasot tos kopā ar šīs regulas preambulas deviņo apsvērumu, izriet, ka tādu atkritumu, kurus paredzēts apglabāt vai pārstrādāt, pārvaldījumi no vienas dalībvalsts uz citu un/vai tranzīts caur vienu vai vairākām citām dalībvalstīm ir jāpaziņo kompetentajām iestādēm, lai ļautu šīm iestādēm veikt visus vajadzīgos pasākumus cilvēku veselības un vides aizsardzībai.
- 33 Saistībā ar minēto iesniedzējtiesa jautā, vai strīdīgā krava atbilst jēdzienam “atkritumi” minētās regulas izpratnē, lai noteiktu, vai, piemērojot konkrētos noteikumus, *Shell* bija vai nebija pienākums informēt Nīderlandes atbildīgās iestādes par šīs kravas pārvešanu no Beļģijas uz Nīderlandi.
- 34 Saskaņā ar Regulas Nr. 259/93 2. panta a) punktā noteikto, lasot to kopā ar Direktīvas 2006/12 20. pantu, “atkritumi” ir vielas vai priekšmeti, kas definēti šīs regulas 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā, proti, “jebkura viela vai priekšmets, kas iekļauts [minētās direktīvas] I pielikumā noteiktajās kategorijās un no kā īpašnieks atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties”.
- 35 Ņemot vērā atkritumu kategoriju Q16, kas minēta Direktīvas 2006/12 I pielikumā, kas ietver “jebkurus materiālus, vielas vai produktus, kuri nav iekļauti [iepriekš minētajās] kategorijās”, I pielikumā ietvertais atkritumu kategoriju saraksts būtībā ir ilustratīvs. Tas pats attiecas arī uz Komisijas atbilstoši šīs direktīvas 1. panta 2. punktam izveidoto atkritumu, kas ietilpst I pielikumā minētajās kategorijās, sarakstu.
- 36 Atliek secināt, ka tas, ka viela vai priekšmets ietilpst vienā vai vairākās no šīm atkritumu kategorijām, izņemot kategoriju Q16, ir pirmā norāde, lai to kvalificētu kā “atkritumus” Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.
- 37 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru “atkritumu” kvalificēšana vispirms ir atkarīga no īpašnieka rīcības un vārda “atbrīvoties” nozīmes (šajā ziņā skat. 2008. gada 24. jūnija spriedumu lietā *C-188/07 Commune de Mesquer*, Krājums, I-4501. lpp., 53. lpp., un 2007. gada 18. decembra spriedumu lietā *C-263/05 Komisija/Itālija*, Krājums, I-11745. lpp., 32. punkts).
- 38 Attiecībā uz jēdzienu “atbrīvoties” tāpat no minētās judikatūras izriet, ka šis jēdziens ir jāinterpretē, ņemot vērā Direktīvas 2006/12 mērķi, kas saskaņā ar tās preambulas 2. apsvērumu ir cilvēku veselības aizsardzība un vides aizsardzība pret kaitējumiem, ko rada atkritumu savākšana, pārvaldāšana, apstrāde, uzglabāšana un noglabāšana, ņemot vērā LESD 191. panta 2. punktu, kurā ir noteikts, ka Eiropas Savienības politika attiecībā uz vidi tiecas panākt augsta līmeņa aizsardzību un pamatojas uz

piesardzības un preventīvas darbības principu. No minētā izriet, ka jēdziens “atbrīvoties”, un tādējādi arī “atkritumu” jēdziens Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, nevar tikt interpretēts sašaurināti (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Commune de Mesquer*, 38. un 39. punkts).

- 39 No Direktīvas 2006/12 noteikumiem izriet, ka jēdziens “atbrīvoties” ietver gan kādas vielas vai priekšmeta “apglabāšanu”, gan “reģenerāciju” minētās direktīvas 1. panta 1. punkta e) un f) apakšpunkta nozīmē (šajā ziņā skat. 1997. gada 18. decembra spriedumu lietā C-129/96 *Inter-Environnement Wallonie, Recueil*, I-7411. lpp., 27. punkts).
- 40 Konkrētāk tas, vai pastāv “atkritumi” Direktīvas 2006/12 izpratnē, ir jāpārbauda saistībā ar visiem apstākļiem, ņemot vērā šīs direktīvas mērķi un uzraugot, ka tās efektivitāte netiek apdraudēta (skat. 2000. gada 15. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-418/97 un C-419/97 *ARCO Chemie Nederland u.c., Recueil*, I-4475. lpp., 73., 88. un 97. punkts; 2002. gada 18. aprīļa spriedumu lietā C-9/00 *Palin Granit un Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, Recueil*, I-3533. lpp., 24. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Itālija, 41. punkts).
- 41 Daži apstākļi var liecināt par to, ka notiek atbrīvošanās, pastāv nodoms vai pienākums atbrīvoties no vielas vai priekšmeta Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.
- 42 Vispirms ir jāpievērš īpaša uzmanība apstāklim, ka apskatāmais priekšmets vai viela nav vai vairs nav noderīgs tā īpašniekam, jo šis priekšmets vai viela rada izmaksas, no kurām viņš vēlas atbrīvoties (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Palin Granit un Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, 37. punkts). Ja tas tā patiešām ir, tad pastāv risks, ka īpašnieks atbrīvosies no attiecīgā priekšmeta vai vielas veidā, kas var radīt kaitējumu videi, proti, to izmetot, izgāžot vai nekontrolēti apglabājot. Ja uz šo priekšmetu vai šo vielu attiecas jēdziens “atkritumi” Direktīvas 2006/12 izpratnē, uz tām ir attiecināmi šīs direktīvas noteikumi, kas nozīmē, ka saskaņā ar minētās direktīvas 4. pantu tās reģenerācija vai apglabāšana ir jāīsteno, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi.
- 43 Attiecībā uz “pienākumu atbrīvoties” no strīdīgās kravas Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē vispirms ir jānorāda, ka *a priori* nepastāv obligāta prasība atbrīvoties no šīs kravas, jo šī krava nesastāv no vielām, kas ir aizliegtas, pretlikumīgas vai sastāv no īpaša riska materiāliem, no kuriem šim īpašniekam ir pienākums atbrīvoties (pēc analogijas skat. 2007. gada 1. marta spriedumu lietā C-176/05 *KVZ retec*, Krājums, I-1721. lpp., 59. punkts). Tāpat, kā izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, minētā krava bez pārstrādes varēja tikt pārdota tirgū tādā stāvoklī, kāda tā bija brīdī, kad tika atdota *Shell*.
- 44 Savos rakstveida apsvērumos Komisija tomēr ir secinājusi, ka, tā kā, pirmkārt, strīdīgā krava bija nepiemērota klienta Beļģijā iecerētajai izmantošanai un, otrkārt, tā kā viņš nedrīkstēja to uzglabāt, jo tās uzliesmošanas temperatūra bija pārāk zema, tā šim klientam bija apgrūtinājums, no kura viņš plānoja, ja vien nepastāvētu konkrētais pienākums, atbrīvoties.
- 45 Šie apstākļi paši par sevi tomēr neļauj secināt, ka šī krava bija “atkritumi” Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tādējādi ir būtiski vispirms pārbaudīt, vai, atdodot konkrēto kravu *Shell*, jo tā neatbilda līgumā noteiktajām īpašībām, klients Beļģijā ir atbilstoši no tās “atbrīvojies” Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.
- 46 Saistībā ar minēto īpaša nozīme ir apstāklim, ka klients Beļģijā atdeva *Shell* neatbilstošu DĻZSL, lai saņemtu samaksātās summas atmaksu, ņemot vērā pārdošanas līguma noteikumus. Tādējādi nevar uzskatīt, ka šis klients būtu gribējis īstenot strīdīgās kravas apglabāšanu vai reģenerāciju un tāpēc viņš nav no tiem “atbrīvojies” Direktīvas 2006/12 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Turklāt ir

jāpiebilst, ka pamatlietās izskatāmajos apstākļos ir maza iespējamība, ka īpašnieks varētu atbrīvoties no šīs kravas veidā, kas varētu radīt kaitējumu videi. Tāpat *a fortiori* ir tad, ja kā izskatāmajā lietā konkrētajai vielai vai priekšmetam ir ievērojama tirgus vērtība.

- 47 Šajos apstākļos ir jānosaka, vai *Shell* bija nolūks “atbrīvoties” no attiecīgās kravas brīdī, kad atklājās tās neatbilstība. Šāds nolūks *Shell* nevarēja būt pirms konkrētā brīža, jo tam nebija zināms fakts, ka tā īpašumā ir viela, kas neatbilst ar klientu Beļģijā noslēgtā līguma noteikumiem.
- 48 Saistībā ar minēto iesniedzējtiesai, kurai ir jāpārbauda, vai attiecīgā priekšmeta vai vielas īpašniekam patiesi bija nolūks no tās “atbrīvoties”, ir jāņem vērā viss konkrētās lietas apstākļu kopums, vienlaicīgi nodrošinot Direktīvā 2006/12 noteiktā mērķa ievērošanu, atbilstoši kuram ir jānodrošina, ka reģenerācija un apglabāšana notiek, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi.
- 49 Attiecībā uz iesniedzējtiesas minētajiem apstākļiem, atbilstoši kuriem, no vienas puses, strīdīgo kravu, neveicot apstrādi, varēja pārdot tirgū tādā stāvoklī, kāda tā bija brīdī, kad klients Beļģijā to atdeva atpakaļ *Shell*, un, no otras puses, strīdīgās kravas pārdošanas vērtība gandrīz atbilst produkta, kas ietver līgumā paredzētās specifikācijas, cenai, ir jāuzsver, ka, lai gan tie drīzāk atspēko domu, ka šī krava bija slogs, no kura *Shell* centās atbrīvoties, šie apstākļi nav galvenie, jo tie neatklāj, kāds bija *Shell* patiesais nolūks.
- 50 Attiecībā uz minēto atliek atgādināt, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, “atkritumu” jēdziens nav jāsaprot kā tāds, kas neattiecas uz vielām un priekšmetiem, kuriem ir komerciāla vērtība un kurus var atkārtoti saimnieciski izmantot (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Palin Granit un Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, 29. punkts).
- 51 Apstāklis, ka strīdīgajai kravai analogu produktu tirdzniecība parasti netiek uzskatīta par atkritumu tirdzniecību, kā arī tas, ka tā tāpat ietver tādu elementu, kas norāda, ka šī krava nav atkritumi, tomēr neļauj izslēgt iespēju, ka *Shell* bija nolūks no tās “atbrīvoties”.
- 52 Turpretī apstāklim, ka *Shell* bija pieņēmis atpakaļ strīdīgo kravu, lai to pārstrādātu, veicot sajaukšanu, un laistu atpakaļ tirgū, šajā lietā ir būtiska nozīme.
- 53 Tādējādi pilnībā nav pamatojuma piemērot priekšmetiem, vielām vai produktiem, ko īpašnieks ir iecerējis izmantot vai pārdot izdevīgos apstākļos, Direktīvas 2006/12 noteikumus, kas paredz, ka ir jānodrošina, ka reģenerācija un apglabāšana notiek, neapdraudot cilvēka veselību un neizmantojot metodes vai darbības, kas varētu radīt kaitējumu videi, neatkarīgi no tā, kāda ir reģenerācija. Tādējādi, ņemot vērā pienākumu “atkritumu” jēdzienu interpretēt plaši, šī argumentācija ir jāattiecina tikai uz situācijām, kurās attiecīgās preces vai vielas atkārtota izmantošana ir ne tikai iespējama, bet tā noteikti notiks, jautājums, kas jāizskata iesniedzējtiesai, un nav nepieciešams vispirms atsaukties uz kādu no atkritumu reģenerācijas procedūrām, kas paredzētas Direktīvas 2006/12 II B pielikumā (pēc analogijas skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Palin Granit* un *Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus*, 36. punkts, kā arī 2003. gada 11. septembra spriedumu lietā C-114/01 *AvestaPolarit Chrome*, Krājums, I-8725. lpp., 36. punkts).
- 54 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Regulas Nr. 259/93 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā kā pamattiesvedībā izskatītā jēdziens “atkritumi” šī noteikuma izpratnē nav attiecināms uz dīzeļdegvielas kravu, kas nejauši sajaukta ar citu vielu, ar nosacījumu, ka tās īpašniekam patiešām ir nolūks šo kravu, sajaukušos ar citu produktu, laist tirgū, kas ir jānovērtē iesniedzējtiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Padomes 1993. gada 1. februāra Regulas (EEK) Nr. 259/93 par uzraudzību un kontroli attiecībā uz atkritumu pārvadājumiem Eiropas Kopienā, ieviešanu tajā un izvešanu no tās, kas grozīta ar Komisijas 2001. gada 28. decembra Regulu (EK) Nr. 2557/2001, 2. panta a) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā situācijā kā pamattiesvedība izskatītā jēdziens “atkritumi” šī noteikuma izpratnē nav attiecināms uz dīzeļdegvielas kravu, kas nejauši sajaukta ar citu vielu, ar nosacījumu, ka tās īpašniekam patiešām ir nolūks šo kravu, sajaukušos ar citu produktu, laist tirgū, kas ir jānovērtē iesniedzējtiesai.

[Paraksti]